

מרכז המידע למודיעין ולטרור
על שם אלוף מאיר עמית
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

אוקטובר 2010 – אבאן 1389
לשבוע שבין 28/10/10 – 21/10/10
עורך: רז צימט

במוקד אירועי השבוע:

- ✓ החלה הטענת הדלק לכור בבושה; המנהיג העליון: הדרך להתמודדות עם הסנקציות היא באמצעות סבלנות והתנגדות.
- ✓ הרפורמה במדיניות הסובסידיות: הפקדת הקצבאות נמשכת במקביל לחוסר ודאות בנוגע לשיעור התייקרות המחירים.
- ✓ העיתונות האיראנית בעקבות חשיפת המסמכים בויקיליקס: הממשל האמריקאי הוא שעומד מאחורי הפרסומים.
- ✓ באיחור קל: סערה באיראן על רקע התייצבותו של ספורטאי איראני לצד ספורטאי ישראלי על דוכן המנצחים.
- ✓ בקרוב: הויקיפקה (Wikifeqh), הויקיפדיה להלכה מוסלמית.
- ✓ תמונות השבוע: המנהיג העליון ממשיך בביקורו בעיר קום.

החלה הטענת הדלק לכור בבושה; המנהיג העליון: הדרך להתמודדות עם הסנקציות היא באמצעות סבלנות והתנגדות

איראן החלה השבוע בהטענת דלק לכור הגרעיני בבושה. הכור, שנחנך בחודש אוגוסט האחרון, צפוי להתחיל ולהפיק אנרגיה בתחילת 2011. בהתייחסו לתחילת הטענת הדלק הצהיר השבוע דובר משרד החוץ, ראמין מהמאן-פרסת (Ramin Mehmanparast), כי איראן תמשיך בתוכניתה הגרעינית למטרות שלום. במסיבת העיתונאים השבועית שלו אמר מהמאן-פרסת, כי ללחצים הפוליטיים ולסנקציות אין כל השפעה על רצונו של העם האיראני, וכי אין בהם כדי

למנוע את התקדמותה של איראן במאמציה לייצר טכנולוגיה גרעינית (סוכנויות הידיעות, 26 אוקטובר).

דובר ועדת המג'לס לביטחון לאומי ולמדיניות חוץ, כאט'ם ג'לאלי (Kazem Jalali), ציין, כי הפעלת הכור בבושהר מוכיחה, שאיראן הפכה למדינה גרעינית על אף התנגדותן של חלק ממדינות המערב, וכי על הקהילה הבינלאומית להכיר בכך. לדבריו, הפעלת הכור צריכה לשמש מסר חשוב עבור מעצמות המערב, שניסו לעכב עד כה את פעילותה הגרעינית של איראן. המשך פעילות זו מהווה עדות לרצונו האיתן של העם האיראני ואין ממנה דרך חזרה, אמר ג'לאלי (מהר, 26 אוקטובר).

בתוך כך הצהיר השבוע המנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי, כי העם האיראני יכול להתגבר על הבעיות הניצבות בפניו כתוצאה מהסנקציות המוטלות על איראן באמצעות סבלנות והתנגדות. בפגישה עם אנשי-דת ותלמידי-דת במסגרת ביקורו בעיר קם אמר ח'אמנהאי, כי איראן התגברה על הסנקציות במשך שלוש השנים האחרונות בזכות סבלנותו והתנגדותו, שהכשילו את מזימותיהם של אויבי המדינה (מהר, 25 אוקטובר).

בראיון, שהעניק ד"ר כיהאן ברזגאר (Kayhan Barzegar), בכיר במרכז למחקרים אסטרטגיים בטהראן, לאתר החדשות פרארו (Fararu), העריך הפרשן לעניינים בינלאומיים, כי הסנקציות המוטלות על איראן לא יובילו לשינוי במדיניותה הגרעינית. ברזגאר ציין, כי האיחוד האירופאי נאלץ לתמוך בסנקציות, שהציעה ארה"ב, בתקווה שאלה יובילו לשינוי מהיר במדיניות הגרעין של איראן. האירופאים חוששים, עם זאת, כי אם הסנקציות יימשכו זמן רב, הם עלולים לאבד את השוקים האיראנים לטובת הרוסים, הסינים והתורכים.

לפיכך הם מעוניינים להיכנס למשא ומתן עם איראן כדי לנסות ולפתור את המשבר עימה בהקדם האפשרי. האמריקאים מייחסים לשיקולים הפוליטיים, הביטחוניים והאסטרטגיים חשיבות רבה יותר במדיניותם כלפי איראן ביחס לשיקולים הכלכליים, אך גם הם הגיעו למסקנה, שאין ביכולתן של הסנקציות לשנות את מדיניות הגרעין האיראנית. לדבריו, תוכנית הגרעין הפכה לסוגיה אסטרטגית-לאומית באיראן ואף ממשלה או קבוצה פוליטית אינה יכולה, לפיכך, לתמוך בשינוי מדיניות הגרעין ולהסכים להקפאת העשרת האורניום על אדמת איראן גם בתמורה להסרת הסנקציות. הסנקציות אינן יכולות להביא לשינוי מדיניות הגרעין האיראנית והן

אף תורמות לחיזוק הלכידות הפנימית סביב סוגיה זו. הדרך היחידה להתמודד עם איראן היא באמצעות משא ומתן. הפרשן העריך, כי הזמן פועל לרעת ארה"ב והאיחוד האירופי, כיוון שאיראן ממשיכה בינתיים בהעשרת האורניום בעוד שבידי המערב לא קיימת אופציה צבאית (פרארו, 24 אוקטובר).

הרפורמה במדיניות הסובסידיות: הפקדת הקצבאות נמשכת במקביל לחוסר הודאות בנוגע לשיעור התייקרות המחירים

הפקדת הקצבאות לחשבונות הבנקים של האזרחים ברחבי איראן במסגרת הרפורמה במדיניות הסובסידיות נמשכה גם השבוע. יו"ר מטה הרפורמה בסובסידיות במחוז טהראן אמר השבוע, כי הפקדת הקצבאות בחשבונותיהם של אזרחי טהראן, שאמורים לקבלן בשלב האחרון של תהליך ההפקדה, תבצע בשבועיים הקרובים (פארס, 24 אוקטובר).

על אף תחילת העברת הקצבאות עדיין לא ברור, מתי יבוטלו הסובסידיות במסגרת הרפורמה ובכמה יועלו המחירים. דובר ועדת המג'לס לתמורה כלכלית, כאט'ם דל'ח'וש (Kazem Delkhoush), אמר השבוע, כי ביצוע נכון של הרפורמה חשוב יותר ממועד יישומה. הוא הדגיש, כי הרפורמה הצפויה אינה אמורה לשפר את מצבם הפיננסי של האזרחים, כי אם את הרגלי הצריכה הפרטית ואת הייצור הכלכלי במדינה (מהר, 24 אוקטובר).

אמצעי התקשורת המשיכו לדווח השבוע על השפעתה הצפויה של הרפורמה על מחירי המוצרים והשירותים המסובסדים כיום על-ידי הממשלה. סוכנות הידיעות מהר דיווחה, כי הממשלה והמג'לס הגיעו בימים האחרונים להסכמה בנוגע לקביעת מחיר אחד לדלק במסגרת הרפורמה. בהתאם להסכמה זו לא יהיה עוד הבדל בין מחירו של הדלק שבקיצוב לבין מחירו של הדלק הנמכר באופן חופשי (מהר, 23 אוקטובר). על-פי מספר דיווחים, שהתפרסמו בימים האחרונים בתקשורת האיראנית, ישווה מחיר הדלק, שנמכר במסגרת מדיניות הקיצוב הנהוגה מאז קיץ 2007 (עד 60 ליטר לכל רכב פרטי), למחיר הדלק החופשי ויעלה מ-100 תומאן (כ-10 סנט) לכל ליטר דלק ל-400 תומאן.

במקביל צפויים להתייקר גם מחירי החשמל והמים. המטה לתמורה כלכלית הודיע השבוע, כי מחיר החשמל יעלה מ-16 תומאן לקילוואט-שעה ל-43 תומאן לקילוואט-שעה (מהר, 25 אוקטובר). קודם לכן הצהיר שר האנרגיה, מג'יד נאמג'ו (Majid Namjoo), כי העליה במחירי החשמל לא תהיה משמעותית עבור רוב האזרחים וכי עבור כ-70 אחוזים מהם יעלה חשבון החשמל התקופתי בפחות מ-4000 תומאן (כ-4 דולרים). במסגרת הרפורמה הצפויה יוכנסו גם שינויים משמעותיים באופן חישוב מחירי החשמל ובשונה מהמצב כיום, הם יחושבו באופן אחד בכל רחבי המדינה (מהר, 24 אוקטובר). בנוגע לעליה הצפויה במחירי המים עדכן סגן שר האנרגיה, מחמד-רזא עטארזאדה (Mohammad-Reza Attarzadeh), כי עליית המחירים הצפויה בשנה הקרובה תבצע באופן הדרגתי. הוא ציין, כי לא מן הנמנע, שמחירי המים יתייקרו באיחור מסוים יחסית ליתר ההתייקרויות הצפויות בעקבות ביטול הסובסידיות (איסנ"א, 25 אוקטובר).

מחירי הלחם צפויים להתייקר אף הם בעקבות ביטול הסובסידיות. מנהל חברת המסחר הממשלתית העריך השבוע, כי העלאת מחירי החיטה צפויה להביא להתייקרות מסוימת במחירי הלחם. לדבריו, צפויה העלאת המחירים לשפר את איכות הלחם הנמכר לצרכנים (פארס, 23 אוקטובר).

בתוך כך החלה השבוע הממשלה ליישם תוכנית מיוחדת, שנועדה לפקח על המחירים ולמנוע ניצול הרפורמה במדיניות הסובסידיות לצורך הפקעת מחירים. סגן יו"ר הארגון להגנת הצרכן הזהיר מפני ניסיונות מצד יצרנים וסוחרים לנצל את הרפורמה כדי להעלות את המחירים באופן בלתי-הגיוני ואמר, כי השלטונות ינקטו יד קשה כנגד מפקיעי מחירים. במסגרת התוכנית החלו לפעול צוותי פיקוח מיוחדים המסיירים בשווקים, בחנויות וברשתות השיווק ברחבי המדינה ומוודאים, כי המחירים אינם מועלים בצורה בלתי-סבירה. כמו-כן הוקמו מרכזי מידע מיוחדים, שאמורים לספק מידע לאזרחים בנוגע למחירי הסחורות והשירותים, וכן הופעל מוקד לתלונות מצד אזרחים בנוגע להפקעת מחירים (אילנ"א, 22 אוקטובר).

העיתונות האיראנית בעקבות חשיפת המסמכים בויקיליקס: הממשל האמריקאי הוא שעומד מאחורי הפרסום

רוב אמצעי התקשורת האיראנים הגיבו השבוע בספקנות לפרסומם של עשרות אלפי המסמכים הסודיים, שנחשפו באתר ההדלפות ויקיליקס בנוגע למלחמה בעיראק. בנוסף לנתונים, שהתפרסמו בנוגע למותם של אזרחים חפים מפשע ולמקרי התעללות באזרחים עיראקים על-ידי כוחות הביטחון המקומיים, נחשף במסמכים מידע לפיו אימנה איראן וחימשה מיליציות חמושות, שפעלו נגד האמריקאים.

היומון השמרני ג'מהורי-אסלאמי, שהגדיר את האתר ויקיליקס כמשחק חדש בשירות שירותי המודיעין האמריקאים, ובראשם ה-CIA, טען, כי לא מן הנמנע, שהמודיעין האמריקאי הוא שעומד מאחורי האתר כחלק מניסיון להאשים גורמים שונים, ובראשם את איראן, באחריות למצב בעיראק ובאפגניסטאן. היומון המעיט בחשיבות המידע, שנחשף בימים האחרונים בנוגע למלחמה בעיראק, וטען, כי אין הוא מחדש משמעותית בנוגע ל"פשעים", שבוצעו על-ידי ארה"ב ובעלות בריתה בעיראק ובאפגניסטאן. הפרת זכויות האדם מצד ארה"ב אינה מצריכה חשיפה מיוחדת, כיוון שהיא מוכרת היטב, וברור שמנהיגי ארה"ב צריכים לעמוד לדין באשמת פשעי מלחמה, נכתב ביומון. היומון תהה, מדוע נמנע ויקיליקס מחשיפת מידע גם בנוגע ל"פשעי הציונים" נגד הפלסטינים (ג'מהורי-אסלאמי, 25 אוקטובר).

גם סוכנות הידיעות פארס הטילה ספק במהימנות המסמכים שנחשפו וטענה, כי קיימות תהיות רבות בנוגע לאותנטיות שלהם. הסוכנות העלתה אפשרות, כי הממשל האמריקאי ניצב מאחורי הדלפת המסמכים כדי לספק בידי תירוץ להימנע מהסגת הכוחות האמריקאים מעיראק. הסוכנות העריכה, כי חלק מהמסמכים שפורסמו הינם אותנטיים, אך רובם נועדו להוכיח, שממשלת עיראק אינה מסוגלת לכאורה להבטיח את ביטחון המדינה ולספק בכך תירוץ בידי

הממשל האמריקאי, שלא לסגת מעיראק. אילו היו המסמכים אותנטיים, טענה הסוכנות, היה יכול משרד ההגנה האמריקאי למנוע את פרסומם (פארס, 24 אוקטובר).

היומון השמרני ג'ואן טען, כי בחינה מדוקדקת של המסמכים שפורסמו מצביעה על כך, שהם נבחרו באופן מגמתי כדי לסכסך, בין היתר, בין ממשלת עיראק ובעלת בריתה, איראן, לבין הערבים הסונים בעיראק ותומכיהם במדינות ערב. מי שמרוויח מערעור היציבות בעיראק, נכתב ביומון, הוא המשטר הציוני (ג'ואן, 25 אוקטובר).

תגובה חריגה התפרסמה ביומון אבתכאר, שהתייחס לקשר בין חופש העיתונות לבין הביטחון הלאומי, כפי שזה בא לידי ביטוי בפרשת חשיפת המסמכים. לטענת היומון, משקפת הפרשה את העדיפות הניתנת בארה"ב לחופש העיתונות על-פני שיקולים של ביטחון לאומי. לא ניתן אומנם להשוות בין המצב באיראן לבין המצב בארה"ב, נכתב ביומון, אך יש מקום לנצל את הפרשה כדי לדון במצב חופש העיתונות במדינה. היומון גרס, כי חופש עיתונות מאפשר לאמצעי התקשורת להגביר את הפיקוח בתחומי הפוליטיקה, הכלכלה, החברה והתרבות. בטווח הקצר עלול אומנם פיקוח זה להזיק לחלק מהקבוצות והאחראים במדינה, אך בטווח הארוך הוא עשוי להועיל לתיקון טעויות ולהניח בסיס לתרבות טובה יותר המבוססת על העלאת שאלות ומתן תשובות. עיתונות חופשית יכולה להפוך לגורם החשוב ביותר המגן על החוק, על הביטחון הלאומי, על יסודות המשטר ועל הערכים הלאומיים והדתיים (אבתכאר, 25 אוקטובר).

באיחור קל: סערה באיראן על רקע התייצבותו של ספורטאי איראני לצד ספורטאי ישראלי על דוכן המנצחים

כמעט חודש ימים לאחר אליפות העולם לותיקים בהרמת משקולות, שנערכה בחודש ספטמבר בפולין, דיווחו השבוע אמצעי תקשורת איראנים בהרחבה על טקס חלוקת המדליות, במהלכו ניצבו זה לצד זה אלוף העולם לשעבר מאיראן, חסין ח'דאדאדי (Hossein Khodadadi), ונציג ישראל, סרג'יו בריטבה. באליפות זכה בריטבה במקום הראשון וח'דאדאדי, שזכה במקום השני, ניצב לצידו על דוכן המנצחים כשברקע התנגן ההמנון הלאומי של ישראל. הוא סירב, עם זאת, ללחוץ את ידו של הספורטאי מישראל.

דיווח בעניין זה התפרסם בסוף השבוע בעמודו הראשי של אתר סוכנות הידיעות איסנא וצוטט תוך זמן קצר על-ידי מספר אתרי חדשות ויומונים מרכזיים. הסוכנות ציינה, כי השתתפותו של הנציג האיראני בטקס חלוקת המדליות והתייצבותו לצד "נציג המשטר המלאכותי" הייתה תמוהה ומנוגדת לעקרונות הרפובליקה האסלאמית. על-פי דיווח הסוכנות, היתה זו הפעם הראשונה מאז המהפכה האסלאמית, שנציג איראני נהג כך בתחרות רשמית.

ראש המשלחת האיראנית לתחרות בפולין, מיר-רסול רא'יסי (Mir-Rasoul Ra'isi), הגיב על ה"תקרית" באומרו, כי טקס הענקת הפרסים התקיים ביומה האחרון של התחרות וכי הוא עצמו לא נכח במקום. הוא ציין, כי כאשר דווח לו על הטקס הצפוי, הוא עדכן את נציג איראן בשגרירות בורשה, שטען בפניו, כי אין כל בעיה בהשתתפות ח'דאדאדי בטקס. רא'יסי ציין, כי

אלמלא התייצב ח'דאדאדי לטקס היו נשללות מאיראן המדליות בהן זכתה במהלך התחרות. חסין ח'דאדאדי הגיב אף הוא לפרשה ואמר, כי הוא עצמו לא רצה לעלות על דוכן המנצחים ולהתייצב לצד הנציג הישראלי. לפני הטקס הודיעו לו, עם זאת, שאם לא יעלה לקבל את מדליית הכסף, לא זו בלבד שהמדליות בהן זכתה המשלחת האיראנית יישללו, אלא שאף ייאסר על איראן להשתתף בתחרויות הבאות. הוא הדגיש, כי קיבל מראש המשלחת אישור להשתתף בטקס וכי סירב ללחוץ את ידו המושטת של נציג ישראל. לדבריו, גם אם לא היה עולה על הדוכן, היה דגל איראן מונף לצד דגל "המשטר הציוני". ח'דאדאדי הוסיף, כי עלה לדוכן בלבוש בלתי-רשמי ובכפכפים על מנת לשוות להשתתפותו בטקס אופי בלתי-רשמי ככל הניתן, וכי עם שובו לאיראן מסר דיווח כתוב על האירוע למחלקת הביטחון של הארגון לחינוך גופני (איסנ"א, 22 אוקטובר).

היומון הרפורמיסטי מרדם סאלארי ייחד לפרשה מאמר מערכת בו תהה, מדוע היה צורך בחודש שלם כדי לחשוף את הפרשה ולטפל בה. במאמר נכתב, כי על כל האחראים לעניין – החל ממשדד החוץ והארגון לחינוך גופני וכלה במאמן הנבחרת – לספק תשובות בנושא. היומון מתח ביקורת חריפה כנגד יו"ר ההתאחדות האיראנית להרמת משקולות, שלא נקט בשום פעולה בעניין עד לחשיפת הפרשה באמצעי התקשורת (מרדם סאלארי, 23 אוקטובר).

יצוין, כי בחודש שעבר שלח ראש הארגון לחינוך גופני, עלי סעידלו (Ali Sa'idlou) מכתב למנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי, ובו בקשה לקבל הנחיות בנוגע להתייצבות ספורטאים איראנים לתחרויות מול ספורטאים מישראל. המכתב נשלח לאחר שהמתאבק האיראני, טאלב נעמת-פ'ור (Taleb Ne'matpour), נאלץ לפרוש מאליפות העולם בהאבקות במוסקבה, לאחר שהוגרל לשחק נגד מתאבק ישראלי. יו"ר התאחדות ההאבקות האיראנית טען, כי בעקבות פרישתו איבדה איראן סיכוי לזכות במדליה ודאית באליפות. לאחר שליחת המכתב שבו והדגישו עסקני ספורט איראנים בכירים את תמיכתם במדיניותה הרשמית של איראן האוסרת על ספורטאים להתייצב לתחרויות רשמיות מול ספורטאים מישראל.

בקרב: הויקיפקה (Wikifeqh), הויקיפדיה להלכה מוסלמית

ראש ארגון ההסברה האסלאמית, סיד מהדי ח'אמושי (Seyyed Mehdi Khamoushi), עדכן השבוע, כי בעתיד הקרוב תושק ה"ויקיפקה" (Wikifeqh, ויקי-הלכה), אנציקלופדיה אינטרנטית המשתמשת בטכנולוגיית ויקי וכוללת ערכים העוסקים בהלכה מוסלמית ובעקרונות האסלאם.

בפגישה עם מרצים להלכה מוסלמית הדגיש ח'אמושי את הצורך לעשות שימוש בטכנולוגיה מתקדמת לצרכי חינוך והסברה והצביע על חשיבותן של הרשתות החברתיות ושל אנציקלופדיות אינטרנטיות המבוססות על טכנולוגיית "ויקי" בעולם המודרני. בכתיבת הערכים נוטלים חלק תלמידי-דת מהמכללות הדתיות השיעיות המרכזיות באיראן ובעיראק (תאבנאכ, 24 אוקטובר).

מסך הכניסה לאתר: www.wikifqh.ir (האתר עדיין אינו פעיל)

יצוין, כי בשנים האחרונות גבר מאוד השימוש, שנעשה על-ידי בכירי אנשי-הדת באיראן בטכנולוגיות תקשורת ומחשבים מתקדמות לצרכי חינוך, לימוד והסברה. כך, למשל, עושים אנשי-דת בכירים שימוש באינטרנט ובטכנולוגיות סלולאריות לצורך מתן פסקי הלכה, שירותי ייעוץ דתי וביצוע העלאות בגורל. בחודש שעבר דווח, כי המכללה הדתית בקם השיקה שירות חדש המאפשר לגולשים לצפות ולהאזין לשיעורי-דת, המועברים על-ידי בכירי אנשי-הדת השיעים במרכזים הדתיים באיראן ובעיראק. בנוסף מפעילים כיום רוב אנשי-הדת השיעים הבכירים אתרי אינטרנט רשמיים.

תמונות השבוע: המנהיג העליון ממשיך בביקורו בעיר קם

